

ИЮЛЬ
11
Вторник
1939 он
№ 157 (2797)
Сэн 10 мунгэ

Бүхын оронуудай пролетариар, нэгдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-ийн Б.-М.
Обкомой ба
БМАССР-ий Верховно
Соведэй Президиумэй
ОРГАН.

ARADAI INICIATIVA

Socialis stroi bolbol xynyydei arga sadabariniudiljii xysed xemzeegeeren gagan, tvoresko iniciativa xaruulxiin tula, socialis oobscetvii cleen byxenei billigyd ba taalaantuudiljii elirxelexiin tula yrgen argabaidalliji ygene. Egeel tumehee, manai orondo xynnyd tiime tygereg urganad, egeel tumehee, socialis baigualtaiin byxii halbariinuudta geroinuudai toonb zil byxende olosorno, Myneor xyster xariuusalgayl baihan xynnyd bolbol "gente", geroizmlin, azalai dooblestiin ton ynder "obrazecydiij", xatuu zorimgooin, baragdagiyi energerilin obrazecydiij byxit aradaga urredan, byxii oronoigoog urredan, xaruulna. Manai orondo xynnydei urgalta xadaa socialis strogoor todorxoilogdonxoi. Manaida eksplataatornuud ba eksplatiirovalgadag-sad yget, manaida xyn byxen xadaa oobscetvii ton adali erxetei cleen, k o m m u n i z m baigualtaiin aguujiye processes xabaadalsag-za geze eerlige medere-degeeren todorxoilogdonxoi.

Manaida, gyrenei interesyyd ba aradai interesyyd byrin xysed taaraldana. Paarti ba pravitebstviin byxii xemzeejabuulgauudiljii aradai enxe haixan baidala, terenei bodo-to interesyydii xamagaalgalga-da zoriulagdana. Egeel tumehee soveed arad bolbol parti ba pravitebstviin xemzeejabuulgauudiljii bejelylxin tylee tulal jixe eneergitelle temesene ba byxii xysenydee, byxii arga sadabarinuudaa tedeneri bejelylygede bajartaigaar zagsanaa. Aradai ton yrgen iniciatiivanb gyrende tuhalamza yzlyne.

Hajaxan, kolxoozniguudai oohedilins iniciatiiva Fergaanska ooblastiido jixe kanaa baigualxa gehen idei bli boloo geze, "Praavdaa" medeeseg-dehen baina, ene kanaa xadaa gazarai sinenyd massluuudiljii elden xereglexe, xloopogi taillanuudiljii jixedxexe, dunda Aazida tulai squala, uhaxangalgin probleemijii slidxexe argabaidalliji ygeze balna. Fergaanska ooblastiin xyde azaxilin tyryssyddi sovecaani bolbol nege harlin torso soogazara byxii xydelmerinydilji dyrgexei geze tootgol garga. Xeden mangaad kolxoozniguud xadaa kanaa baigualgalgada xabaadalsa duraxysel xaruulna. Xanaalai entyzaastnuudai jixe xydeloon bli boloo. Fergaanska kolxoozniguud bolbol kanaa baigualtaiin oohedilimai bodoto xere geze sonosxoood, terenlii bejelylxin tula xysenydeesii, besegeydeesii xim-gadaxayibdi gebe. Fergaanska ooblastiin kolxoozniguudai dun-daa kanaa baigualgalda tyrysser garxa erxe olxii tylee socialis sorevnovaani delgeree.

Aradai iniciativa xaruulhan galxamsg zisee, obseestvenne interes xadaa xeden miangan xynnydte xydelgege xysen bolhonoin gaixamsg zisee iime balna. Tariasan byxen xadaa gansal eerlingee ucaastog tuxai, eerlingee dvoor tuxai anxaraa baihan yjede, kollektivizaacii urda tee, kolxoozuudai baigualgadaxiin urda tee ene metiu iniciativa xaruulgalga, tere iniciativii toiron byxeli xydelonei xygzelte bolxo geze hanaxaar baihan jym aal daa.

Taskeentde, komsmoolecuud bolbol oohedilgee iniciatiivaar, xoohon gazata nuur—azalsadai amaraltilin gazar baigulxa geze shidee. Xydelmerinydenee dyrgedze, Taskeent xadaa uhain hain baazatai boloo. Novopalkovska selsoveedei tyrylegii duradxalaar, "Main negenei ygleegyrr" geze kolxoozoi tarlaashad bolbol gynzegii zalgiji daambaa xryeelix geze shidee. Kolxoozniguud xadaa jixe entyzaaztaigaar xydelme-ileze orolsood, ijyliin 3-da ("Praavdiin" tyryy biseghee).

gazarinb xydelmerinyd dyrgedze, gazara xydelmerinydei zilein programma dyrygdegdee. Ene zilde kolxoozo poohuudai 2 miangan geetaaran xadaa Yibaatska kanaalhaa uha abaa. Ene zilde, Beiske raloogoi kolxoozniguud bolbol Yis-ke uhalalgiin sisteemiin barilgiji dyrygeze, komsmoolecuudai zisejins daxaa. Tyyliske ooblastiin Boloxoovska raloogni saluuud bolbol sineer bargidaa balgaa saaxtuudta tuha xygrex geze shidee, tymer zamai veetkede nege yderlei torso soo xojor kilomeetr utatai gazara soroi adxaza baigulaa. Oirin ydernydyte, reelbsnydijii tabiza exilkens.

Ede bygdede xadaa niite enxe haixan baidala zoriulagdahan, aradai iniciatiival gaixamsg ziseenyyd myn! Manai bodoito baidala tiime ziseenyyd xeden olon baina!

20 zilei urda tee, Moskoovsko-Kazaanska tymer zamai zelenodorozniguud bolbol „azalai bytessin xygzelte, sine azalai discipliniede silzen orlogodo, azaxilin ba azabadalai socialis ysloovinuudai twoorecstvo xydelmerisdei soz-naatelnha hain duranai yyskelgiji" (Leenin) xaruulza, tyryshin kommuniis sybbootng organizovaalhan jym. Ene bolbol aguujiye xereg myn baigaa!

Soveed oron urgaa ba byxeee, socialis stroi xelberisegyigeer xygze, azalai socialis Johoor xandalga byxee, aradai iniciatiiva xygze. Tyryxydelmerisdei iniciatiiva bli bolhon socialis sorevnovaani bolbol staalinska tabanzhnydilji dyrgexei tylee temeselde xugaa jixe rootiljii dyrygee. Manai orondo azal xadaa zol xyn-dilin xereg, aldar soliin xereg, dooblestiin ba gerostvii xereg boloo. Azal byxen bolbol azal uudaarni baixiliy ermelenze, azal maksimaalna bytessi tuilaxiliy ermelenze.

Socialis promišlennost bolbol xyl deere bodzo, xyses tyges bolzo, ynder, sine teexniki baigulukadan, tlieden, socialis sorevnovaani deesee sine satada garaa. Doneecke zabolcig Aleksei Staxaanov xadaa gaixamsg xydeloonde exi tablaa. Staxaanovska xydeloon bolbol manai promišlennostiin, manai xyde azaxilin socialis sorevnovaani sine debzeltiji todorxoilo, oroni saasadaa urgaltilji todorxoilo.

Staxaanovcuudai Byxesouuz-ni negedege sovecaani deere yge soogoo, nyker Staxaalai xelehenilns:

"Staxaanovska xydeloonilji ergetei ba emegtei xydelmerisdei jirejin xydeloon geze xara za bolxogi. Staxaanovska xydeloon xadaa manai socialis baigulaltili istoorio, terenei egeel gaixamsg xuudahanuudai negentilin bolzo oroxo, ergetei ba emegtei xydelmerisdei tiime xydeloon myn gee-se".

Aradai iniciativii byxii xem-zeegereen galgala, tereenlii eldeh janzaa urmaasulga xadaa manai byxii partiliin ba soveed organizacaanuudai ujalgans myn. Aradai tvoorecstvo—tulai jixe xysen geese. Aradai iniciativii bolşeviq bexi xytelberitei zoixduulalga bolbol bajan yrezenlydilji ygene ba yge-ješí baina.

Socialis azalai bajar, kommuniis soznaanilin saasadaa urgalta, aradai iniciatiival saasadaa xelberisegyigeer xygzelte xadaa manai jireedyi ilaltanuudai yndehe huurinb myn,

Xezeedesii urid Jabaxa—tulaxa, zoxioon gargaxa, baigulxa—soovee xynnydei nege hanalains ermelzelge iime baina. Aradai tvoresko iniciatiiva bolbol aguujiye byxii sooveed aradai ene gaixamsg onso ilgaajin todorxoigoor xaruulalga myn.

SSSR-ei VERXOOVNO SOVEEDEI PREZIDIYMEI YKAAZ

SSSR-ei NKVD-ein pogranicna seregyydei ulaanarmel-cuudiljii, komandirnuudiljii ba politxydelmerilegshediljii şagnaxa tuxai

SSSR-ei gyrenei xilliji saxixa talaar, pravitebstviin daabariljii obrazcoovo ba erid zorimgoigooy dyrygheneini tylee, SSSR-ei xilliji xamagaalalgada sagdooblesi ba ovaagijii garga-

naxa tylee,—SSSR-ei NKVD-ein pogranicna seregyydei ulaanarmelcuudiljii, komandirnuudiljii ba politxydelmerilegshediljii şagnaxa tuxai

LEENINEI OORDENOOR

- Aldabaajev Ivaan Sergeevich—ulaanarmeijec.
- Ziitkov Mixail Moiseevich—ulaanarmeijec.
- Matveev Peetr Alekseevich—ulaanarmeijec.

"ULAAN TUGAI" OORDENOOR

- Antrogoovski Aleksandr Ivaanovich—ulaanarmeijec.
- Voolkov Nikolai Ivaanovich—ulaanarmeijec.
- Dayrcev Andrei Ivaanovich—ulaanarmeijec.
- Jerkoo Ivaan Andreeanovich—ulaanarmeijec.
- Ziiba Nikifor Nikiforovich—polityrygei orologso.
- Kološnichen Ivaan Nikitaevich—ulaanarmeijec.
- Kyrybalov Jefim Dantilovich—ulaanarmeijec.
- Karmçnov Peetr Dmitrievich—ulaanarmeijec.
- Katyškov Mixail Nikitovich—ulaanarmeijec.

"ULAAN ODONOI" OORDENOOR

- Krilovski Mixail Timofeevich—maiior.
- Kaarpov Ivaan Matveevich—otdeleenii komandir.
- Maal'cev Fiodor Jegorovich—ulaanarmeijec.

"OTVAAGHIN TYLOO" MEDAALIAAR

- Vodolaaz Grigorii Ivanovich—zastaaval naçaalnigai tuhalgash.
- Doončenko Konstantin Jeftimovich—ulaanflootec.
- Dydyva Romaan Kalistratovich—ulaanarmeijec.
- Danil'čev Nikolai Petrovich—ulaanarmeijec.
- Zilzenko Ilarioon Artemjevich—ulaanarmeijec.
- Zakareenko Kirill Il'ič—ulaanarmeijec.
- Kanaaxin Peetr Ivaanovich—ulaanflootec.

"BOJEVOI GABIIAAGAI

- Arišev Nikolai Kyprijanovich—mladjsa komaandna sostaaaval hurgulliin kyrsant.
- Veedi Vladimir Ivaanovich—ulaanarmeijec.
- Vorobjov Fiodor Ivaanovich—mladjsa komaandna sostaaaval hurgulliin kyrsant.

- Golovaanov Paavel Aleksandrovich—otdeleenii komandir.
- Nolyub Grigorii Petrovich—ulaanarmeijec.
- Zigalov Anatoli Fiodorovich—ulaanarmeijec.
- Kazaakov Nikolai Aleksandrovich—leitenaant.
- Kyriilo Ivaan Mixailovich—maiior.
- Kaluuga Peetr Pavlovich—ulaanarmeijec.
- Lapidoovski Vladislav Mixailovich—ulaanarmeijec.

TYLOO MEDAALIAAR

- Meel'nikov Peetr Gavrilovich—polityrygei orologso.
- Malen'ko Fedoosi Fedorovich—leitenaant.
- Ospeennikov Georgi Andreejevich—ulaanarmeijec.
- Raspopoov Aristaarka Timofeevich—ulaanarmeijec.
- Stepaneenko Peetr Sergeevich—leitenaant.
- Trapatova Nikolai Sergeyevich—ulaanarmeijec.
- Frol'ev Grigorii Petrovich—otdeleenii komandir.
- Xondoskoov Vasili Titovich—ulaanarmeijec.

SSSR-ei Verxoovno Soveedei Prezidiyimei tyryylegse M. KALININ.

SSSR-ei Verxoovno Soveedei Prezidiyimei sekretaar A. GOORKIN.

Moskva, Kreml. 1939 onol ijyilin 2.

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei xo Jordugaar seessi

1939 ondo, Buriaad-mongol avtonoomno soveed socialis respyblikii niutagai biydzeed tuxai

ZAKOON

Buriaad-Mongol Avtonoomno Soveed Socialis Respyblikii Verxoovno Soveedei togtooxon:

1. BMASSR-ei Sovnarkoomoor tabigdahan, 1939 ondo, BMASSR-ei niutagai biydzeediljii, Biydzeedne komissiin doklaadaar ouulagdahan nemeltenyyd ba xubilataltaigaar batalxa, tusxailabal: doxoodoi talar 120.735,8 miangan tyxerigeer, tereenel toodo:

Promišlennost	6808,8 mlan. tyx.
Xyde azaxii	205,3 "
Modonoi azaxii	5787,8 "
Kommunaalna zilişche azaxii	2219,4 "
Xudaldaa naimaanai	1185,0 "
Naloogho biše eldeb doxooduu	2273,1 "
Niutagai naloog ba sugluulganuu	2870,9 "
Gosnaloogho ba naloogoi biše doxooduu	
otcisleeni	85.011,4 "
Tereenel toodo: erjesehee naloog	63574,7 "
Tovaarna biše operaacahaa naloog	2310,7 "
Kolxoozudhaa podoxoodno naloog	2706,0 "
xyde azaxii naloog	1736,3 "
Gorodskoi kyltsboor	6389,0 "
Gyrenei urlahlamzaha otcisleeni	5816,1 "
Jidinolilqna azaxii moridot naloogho otcisleeni	715,9 "
Gosnalooguud ba pootsliuuud	10087,4 "
Tereenel toodo: xamtdaxgadahn seektorhee podoxoodno naloog	2451,5 "
Çaastina niuurnuudhaa podoxoodno naloog	6877,0 "
Gospoşlina	756,7 "
Azaxii organuudta ygtedeg zeeri	1100,0 "
Ujalgata gosstraxovaaniin syymhee otcisleeni	5900 "
Biydzetne zöörlihee ylegdel	3086,7 "
Gargashin talaar	120.735,8 "
Tereenel toodo: promišlennost	3167,3 "
Xyde ba modonoi azaxiinuud	8004,3 "
Kommunaalna-zilişche azaxii	7419,8 "
Xudaldaa naimaanai	1427,1 "
Xargil zamai azaxii	1925,0 "
Xelxiee xolboo	1023,0 "
Aradai azaxii talaar xamta	22966,5 "
Gegeerel	50716,4 "
Elyyriji xamagaalalga	25722,8 "
Fizkylytyre	408,9 "
Socialnaa tedxeme	1125,9 "
Socialnaa kyltyryne gargaşa xamta	77974,8 "
Upraveenide gargaşanuu	18465,8 "
Busad gargaşanuu	1329,5 "

2. Buraad-Mongol ASSR-te togtoogdohon, 1939 ondo aimagai ba goorodot biydzeedyyde gyrenei naloogho otcisleeniiji dyryre xemzeegeeren dooro zaagdahanai Johoor ouulxa gebel:

a) Gooroduudta ba xyde niutaguudta, zilişche ba kyltyryne-betovol baigualtaiin xeregselde, sugluulbarilin—100 procent.

b) Kolxoozudhaa orodog podoxoodno naloogoi, kolxooznguudhaa ba jedinolilqniugudhaa orodog xyde azaxilin naloogoi talaar—75 procent.

3. BMASSR-ei Finaansiudai Aradai Komissariaad ba tereenel niutaguudai finoorganuud xadaa finaansova kontroliili bejelylyxe xereglili ton hulara dyrygedeg ba gyrenei zöörliili zybər ba ekonomnoor xereglelgili xangaltagyigər jabulna, tımeheen ene xeregte edenel anxaralijil xanduulxa.

4

